

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 51/2014-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť A. P., zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Plankom, Námestie slobody 10, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 10 C 291/2008 zo 16. júna 2009, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 318/2009-90 z 28. apríla 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 247/2010 z 11. januára 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2011 doručená sťažnosť A. P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Tomášom Plankom, Námestie slobody 10, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných

práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 10 C 291/2008 zo 16. júna 2009, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 318/2009-90 z 28. apríla 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 247/2010 z 11. januára 2011. Predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na určenie vlastníckeho práva vydržaním.

Zo sťažnosti sťažovateľky a z jej príloh vyplýva, že sa týka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 291/2008, v ktorom okresný súd rozsudkom zo 16. júna 2009 návrh sťažovateľky *„na určenie vlastníckeho práva vydržaním“* zamietol. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 318/2009-90 z 28. apríla 2010 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny. Sťažovateľka následne proti rozsudku krajského súdu podala dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením z 11. januára 2011 tak, že dovolanie odmietol.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza, že *„... v konaní nemohla byť vypočutá a to z dôvodu jej vysokého veku a zdravotného stavu, ktorý jej nedovoľoval dopraviť sa na súd. Za účelom jej výsluchu a zároveň aj obhliadky miesta súd odročil pojednávanie, konané dňa 12. 05. 2009 na 16. 06. 2009 a to ale značne mátičím spôsobom. Podľa zápisnice zo dňa 12. 05. 2009 mal byť vykonaný pokus o výsluch navrhovateľky v mieste jej bydliska a vykonaná obhliadka predmetu sporu, za týmto účelom sa teda dňa 16. 06. 2009 dostavil aj právny zástupca, syn navrhovateľky do predmetného domu, ktorý obýva navrhovateľka s očakávaním sudkyne, zapisovateľky a odporcu. Keďže k ich príchodu neprišlo, právny zástupca navrhovateľky sa telefonicky spojil s kanceláriou súdu a požiadal o vysvetlenie a spísanie úradného záznamu o tejto skutočnosti.*

Z procesného hľadiska tak nebol vykonaný procesný úkon dokazovania, ktorý mal súd vykonať dňa 16. 06. 2009 a na úkor toho v tento deň v pojednávacej miestnosti vyhlásil dokazovanie za ukončené, bez toho aby zistil, či účastník nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a zároveň vyniesol v neprítomnosti navrhovateľky a jej právneho zástupcu

rozsudok. Súd nevykonal nariadené dokazovanie. Nebola vypočítaná navrhovateľka hoci to súd nariadil. Neboli vykonané listinné dôkazy a nebola vykonaná nariadená obhliadka.

Považujeme preto rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 10 C/291/2008 a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co/318/2009, ktorý rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil a uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 247/2010 o odmietnutí odvolania navrhovateľky, za nezákonné z dôvodu, že nebolo účastníkom umožnené konať pred súdom, došlo k nedostatočnému vykonaniu dôkazov zo strany prvostupňového súdu a k nesprávnemu posúdeniu veci súdom.

Týmto máme za to, že konaním súdu bolo porušené právo osobnej prítomnosti na súdnom konaní, ktoré je spojené s procesnými následkami neúčasti na občianskom súdnom konaní. To znamená, že právo na osobnú účasť na súdnom konaní sa považuje za jedno z oprávnení účastníka, ktoré mu v tomto prípade bolo konaním súdu odopreté. Navrhovateľka sa cíti priamo diskriminovaná pri vykonávaní práv a povinností, ktoré v danom prípade nie sú v súlade s dobrými mravmi a sú aj v rozpore z najvyšším zákonom Slovenskej republiky Ústavou SR.

Taktiež bol porušený aj čl. 6 ods. 3 písm. d) Európskeho dohovoru – právo na riadne dokazovanie, ktorý je výslovne v Európskom dohovore uvedený. Obsahom tohto článku je právo vypočúvať, alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov. Máme za to, že výpoveď navrhovateľky je v tomto prípade kľúčová a významná z hľadiska posúdenia celého prípadu.“.

Sťažovateľka za „Porušovateľa“ svojich práv označuje Slovenskú republiku, zastúpenú najvyšším súdom, a v odôvodnení sťažnosti v tejto súvislosti ďalej uvádza: „Sťažnosť smeruje proti Slovenskej republike zastúpenej Najvyšším súdom v Bratislave.“

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka žiada/navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, „že konaním Najvyššieho súdu SR č. k. 5 Cdo/247/2010, boli porušené jeho základné práva zakotvené v Ústave SR a v ustanoveniach Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“, pričom v závere svojej sťažnosti formuluje petit na rozhodnutie ústavného súdu takto:

„K porušeniu Dohovoru a Ústavy SR došlo uznesením Najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 247/2010 zo dňa 11. 01. 2011, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co/318/2009-90 zo dňa 28. 04. 2010, aj rozsudkom prvostupňového súdu č. k. 10 C/291/2008-69-1208226657“, a tiež si uplatňuje „nárok na náhradu trov konania v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi platenie a náhradu trov konania“.

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľky uviesť nasledovné:

Predseda najvyššieho súdu Š. H. podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invectívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí sťažovateľky, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky nevyлúčil. Označené uznesenie bolo sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi doručené 21. júna 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu v období od 28. marca 2013 do 21. júna 2013 nemohol vo veci sťažovateľky konať a rozhodovať.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013 a sudca Ján Luby listom z 27. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámili, že okrem iných aj vo veci sťažovateľky sú členmi senátu IV. ÚS ako sudcovia spravodajcovia alebo sudcovia. Napriek tomu, že sa necítili byť v uvedených veciach predpojatí pri výkone funkcie sudcu a obsah vyjadrení Š. H. nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranne a objektívne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie Š. H. (predsedu najvyššieho súdu) proti ich osobe, ako aj (ii) Š. H. počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia Š. H. o nadržiavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky nevyhlásil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky nevyhlásil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o týchto otázkach nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť

skutkových a následne na nich založených právnych záverov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, III. ÚS 305/08).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. rozhodnutia I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má právo sa obhajovať osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť

ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Vzhľadom na obsah sťažnosti a na znenie „*petitu*“ (s. 4 sťažnosti) ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 10 C 291/2008 zo 16. júna 2009, rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 318/2009-90 z 28. apríla 2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 247/2010 z 11. januára 2011.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv rozsudkom okresného súdu

Pri prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzal z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Zásada subsidiarity zohľadňuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04, I. ÚS 447/2012).

Vzhľadom na to, že na preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu bol v prvom rade oprávnený krajský (odvolací) súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu bezprostredne preskúmavať rozhodnutie súdu prvého stupňa v tejto veci, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08, III. ÚS 72/09).

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu je najprv potrebné poukázať na názor ústavného súdu, podľa ktorého v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010). To však platí, len pokiaľ je sťažnosť uplatnená na ústavnom súde do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dovolanie ako neprípustné odmietnuté. V takomto prípade je preto nevyhnutné, aby sťažnosť bola podaná v zákonnej lehote nielen proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ale aj proti rozhodnutiu súdu odvolacieho, ak ním došlo podľa názoru sťažovateľa k zásahu do jeho práv (IV. ÚS 406/2010).

Ústavný súd preto považuje lehotu na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu za dodržanú.

Podstatou námietok sťažovateľky uvedených v odvolaní bolo:

„Petit žaloby bol upravený podľa aktuálnej situácie, teda po skončení dedičského konania, v ktorom došlo k dohode, že všetko dedičstvo nadobudne navrhovateľka. Súd mal za to, že takýto petit je nesprávny a nevykonateľný, s čím nesúhlasíme, keďže aj v takom prípade by mohol súd návrhu vyhovieť aspoň čiastočne. Čo sa týka nehnuteľností

špecifikovaných v žalobe, konkrétne domu, súpisné číslo vybavovala navrhovateľka s nebohým manželom a to na dom, ktorý obývali.

Je nutné poukázať, že tvrdenia zo strany odporcu o možnej opatrnosti neboli v tom čase na mieste. Navrhovateľka s nebohým manželom v roku 1965 kupovali konkrétny dom, avšak skutočný stav, teda stav na listinách a reálny stav nekorešpondovali, domy neboli označené súpisnými číslami a navrhovateľka s nebohým manželom sa nasťahovali do domu, ktorý im bol ukázaný a ktorý mali kúpiť. Taktiež poukazujeme na tú skutočnosť, že na tejto adrese žila celá rodina, boli tu vychovávané deti navrhovateľky, doteraz na tejto adrese má navrhovateľka a jedno z jej dospelých detí trvalé bydlisko, preberá tu poštu a nik doteraz nespochybnil ich oprávnenie užívať túto nehnuteľnosť, teda po celú dobu sa nik o túto nehnuteľnosť zo strany odporcu nestaral a nejavil o ňu záujem. V čase, keď navrhovateľka s nebohým manželom kupovali dom, bol prístup ku katastrálnym mapám oveľa zložitejší než dnes, kedy sú tieto informácie ľahko dostupné aj na internete, no v danom čase nebolo predsa možné objektívne vyžadovať, aby sa jedinec zvláštnej iniciatívy zaoberal snímku katastrálnej mapy, keď mu bolo ukázané, čo je jeho, nikto to nespochybňoval, mal o tom aj potrebné doklady, i keď nie na správnu nehnuteľnosť, no uvedenú nehnuteľnosť, ktorá nebola opatrená súpisným číslom nebolo možné inak identifikovať.

Sme toho názoru, že držba nehnuteľností bola takto dobromyselná a sú tu dané podmienky pre vydržanie nehnuteľností.

Navrhovateľka v konaní nemohla byť vypočutá a to z dôvodu jej vysokého veku a zdravotného stavu, ktorý jej nedovoľoval dopraviť sa na súd. Za účelom jej výsluchu a zároveň aj ohliadky miesta súd odročil pojednávanie, konané 12. 5. 2009 na 16. 6. 2009 a to ale značne mätlivým spôsobom. Podľa zápisnice zo dňa 12. 5. 2009 mal byť vykonaný pokus o výsluch navrhovateľky v mieste jej bydliska a vykonaná ohliadka predmetu sporu, za týmto účelom sa teda dňa 16. 6. 2009 dostavil aj právny zástupca navrhovateľky, syn navrhovateľky do predmetného domu, ktorý obýva navrhovateľka s očakávaním príchodu sudkyne, zapisovateľky a odporcu. Keďže k ich príchodu nedošlo, právny zástupca navrhovateľky sa telefonicky spojil s kanceláriou súdu a požiadal o vysvetlenie a spísanie úradného záznamu o tejto skutočnosti. Z procesného hľadiska tak nebol vykonaný procesný úkon dokazovania, ktorý mal súd vykonať dňa 16. 6. 2009 a na úkor toho v tento deň

v pojednávacej miestnosti vyhlásil dokazovanie za ukončené, bez toho, aby zistil, či účastník nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a zároveň vyniesol v neprítomnosti navrhovateľky a jej právneho zástupcu rozsudok.

Sme toho názoru, že týmto konaním prvostupňový súd hrubo porušil procesný postup, ako aj procesné práva účastníka.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujeme, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 16. 6. 2009, sp. zn. 10 C/291/2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. pre nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu pre rozhodnutie, no najmä z dôvodu porušenia procesných predpisov.“

Krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, odôvodnil takto:

„Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

Určovací návrh podľa § 80 písm. c) O. s. p. má preventívny charakter, keď pomocou neho možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k odpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých účinnejšie ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jeho prostredníctvom možno dosiahnuť úpravy, tvoriacej určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov.

Vydržanie vlastníckeho práva je jeho nadobudnutie v dôsledku kvalifikovanej držby veci, vykonávanej po zákonom stanovenú dobu a napráva predovšetkým vady alebo nedostatok nadobúdacieho titulu; v prípade, že ide o vadu, o ktorej nadobúdateľ nemohol pri zachovaní obvyklej opatrnosti vedieť, alebo, že výnimočne titul vôbec nie je a nadobúdateľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že tu titul je, stane sa oprávneným, držiteľom a pri splnení ďalších podmienok vec vydrží. Účelom vydržania je uviesť do súladu dlhodobý faktický stav so stavom právnym. Vydržanie má aj ďalšiu významnú funkciu, pretože chráni vlastníka, ktorý sa ocitol v dôkaznej núdzi ohľadom existencie svojho práva.

V danom prípade určovací návrh navrhovateľky okrem toho, že mal formálne nedostatky, nezodpovedal opodstatnenosti nároku navrhovateľky aj z ďalších dôvodov vzhľadom na vyššie uvedené. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že navrhovateľka spolu s neb. manželom P. P. odkúpili na základe kúpno predajnej zmluvy zo dňa 8. 4. 1965 registrovanej pod č... – dom a dvor č. p... o výmere... a parc. č... – záhradu o výmere..., ktoré nehnuteľnosti sú vedené v katastri nehnuteľností LV... a na ktorom sú ako navrhovateľka a jej neb. manžel vedení ako vlastníci týchto nehnuteľností v súlade s kúpno predajnou zmluvou. Navrhovateľka a jej býv. manžel však od kúpy týchto nehnuteľností užívajú susednú nehnuteľnosť – parc. č... o výmere... – zastavané plochy a nádvoría, vedenú na LV..., pričom ako jej vlastník je na LV... Sama navrhovateľka uviedla, že užívajú tieto nehnuteľnosti namiesto kúpených nehnuteľností, keďže sa do predmetnej nehnuteľnosti nastáhovali omylom po to ako ju im predávajúci označili za predmet kúpy. Z týchto dôvodov nejde o odstránenie vady nadobúdacieho titulu, ani o neexistujúci titul, naopak navrhovateľka a jej býv. manžel boli zapísané ako vlastníci nehnuteľností, ktoré nadobudli na základe kúpno predajnej zmluvy zo dňa 8. 4. 1965 a tieto na základe osvedčenia o dedičstva zo dňa 5. 12. 2009 č. k. 38 D 24/2006 po poručiťovi P. P. navrhovateľka aj nadobudla. Nemožno tiež spochybňovať ani vlastnícke právo odporcu k nehnuteľnosti, ku ktorej určenia vlastníctva sa navrhovateľka domáha. Navyše vyhovením jej návrhu na určenie vlastníctva k parc. č... – zastavané plochy a nádvoría o výmere... a stavbe na ňom postavenej súp. č... by vznikol stav, že by jej prináležalo vlastnícke právo nielen k parc. č... a k parc. č..., ale aj k parc. č... a k domu na ňom postavenému.

Odvolací súd vzhľadom na danú situáciu mal za to, že tento návrh navrhovateľky je z vyššie uvedených dôvodov neopodstatnený aj z dôvodu, že k odpovedajúcej náprave možno dospieť aj iným spôsobom. Možnosť nápravy by bolo možné v danom prípade dosiahnuť napr. zámennou zmluvou (§ 611 a nasl. Obč. zák.), na základe ktorej by si účastníci vzájomne zamenili nehnuteľnosti.

Keďže neboli splnené predpoklady pre konanie. o navrhovateľkou formulovanom návrhu, tento bolo možné bez ďalšieho zamietnuť a nebolo potrebné vykonať ďalšie dokazovanie vo veci, z ktorého dôvodu neboli námietky navrhovateľky dôvodné.

Z týchto dôvodov nebolo dôvodná ani námietka navrhovateľky týkajúca sa porušenia jej procesných práv, spočívajúcom v tom, že súd prvého stupňa nevykonal jej výsluch a ohliadku miesta, hoci z tohto dôvodu odročil pojednávanie. Navyše z obsahu zápisnice z pojednávania dňa 12. 5. 2009 vyplýva, že pojednávanie bolo odročené na 16. 6. 2009 o 10.00 hod. v budove súdu na č. dverí 104/1. posch. stým, že prítomní právni zástupcovia účastníkov, teda aj právny zástupca navrhovateľky, vzali tento termín pojednávania na vedomie. Pokiaľ sa teda navrhovateľka, resp. jej právny zástupca na pojednávanie nedostavili; a súd prvého stupňa pojednával v ich neprítomnosti, neporušil procesné práva navrhovateľky.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.“

Ústavný súd vzhľadom na svoje postavenie nie je v zásade oprávnený vstupovať do právneho posúdenia veci krajským súdom, ak krajský súd nevybočí z ústavne akceptovateľných hraníc výkladu a aplikácie právnych noriem, v tomto prípade výkladu právneho inštitútu vydržania.

S odvolaním sa na svoju ustálenú rozhodovaciu činnosť ústavný súd zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a to s ohľadom na to, o aké rozhodnutie ide (meritórne alebo procesné) a v akom štádiu súdneho konania je rozhodnutie vydané. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05, III. ÚS 25/06, IV. ÚS 301/09, IV. ÚS 27/2010).

Vo vzťahu k nevykonaniu dôkazu výsluchom sťažovateľky a v tejto súvislosti k namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je ústavný súd toho názoru, že krajský súd dostatočne objasnil, na čom založil svoje závery k skutočnostiam namietaným v odvolaní sťažovateľky, t. j. ku konaniu pojednávania

okresného súdu a nevykonaniu jej výsluchu 16. júna 2009 a následnom vyhlásení potvrdzujúceho rozsudku, vychádzajúc z obsahu zápisnice okresného súdu z 12. mája 2009. Vychádzajúc z vyžiadaného spisu ústavný súd, hodnotil nariadenie pojednávania na 16. jún 2009 za jednoznačne formulované, čo sa týka času a miesta jeho konania.

Podľa názoru ústavného súdu sú závery krajského súdu uvedené v odôvodnení jeho rozsudku k tejto namietanej skutočnosti ústavne akceptovateľné, a tým aj ústavne udržateľné. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, pričom ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel základného práva na súdnu ochranu, keďže krajský súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel, a oprel ich o skutkové zistenia. V okolnostiach danej veci nič nesignalizuje, že by ním mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani čl. 48 ods. 2 ústavy. Uvedené platí aj v prípade, keď sa podstata právnych úvah sťažovateľky odlišuje od právneho názoru krajského súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým nesúhlasí, avšak rozhodnutie dostatočne odôvodnil na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom na namietanie porušenia základného práva.

S odvolaním sa na tieto závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v časti smerujúcej voči napadnutému rozsudku krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Podstatou námietok sťažovateľky smerujúcich voči napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je jej nesúhlas s jeho postupom pri výklade § 237 písm. f) Občianskeho

súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v jej veci, ktorý vymedzuje podmienky prípustnosti dovolania. Vo svojom dovolaní argumentovala tým, „že sú dané podmienky pre podanie dovolania vo veci, keďže prvostupňový súd na základe viacerých procesných pochybení porušil procesný postup ako aj procesné práva účastníka“. Z tohto dôvodu považuje „preto rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 10 C/291/2008 a rozhodnutie Krajského súdu V Bratislave sp. zn. 4 Co/318/2009, ktorý rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil, za nezákonné z dôvodu, že nebolo účastníkom umožnené konať pred súdom, došlo k nedostatočnému vykonaniu dôkazov zo strany prvostupňového súdu a k nesprávnemu posúdeniu veci súdom. Preto je daný dôvod dovolania podľa § 237 pís. f) OSP.“. Sťažovateľka sa domnieva, že postupom okresného súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom toto procesné pochybenie nenapravil ani krajský súd ako odvolací súd a ani najvyšší súd ako dovolací súd.

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 11. januára 2011, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľky, uviedol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, to či dovolanie navrhovateľky smeruje, proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok. (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.“

Najvyšší súd s prihliadnutím na § 242 ods. 1 druhú vetu OSP skúmal, či dovolanie sťažovateľky nie je prípustné v zmysle § 237 OSP a v tejto súvislosti uviedol:

„Dovolateľka existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) O. s. p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na dovolateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej súdom bola odňatá možnosť pred ním konať [§ 237 písm. f) O. s. p.]. Odňatie možnosti konať pred súdom navrhovateľka vyvodzuje zo skutočnosti, že súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol na pojednávaní 16. júna 2009 napriek tomu, že prechádzajúce pojednávanie dňa 12. mája 2009 odročil s tým, že bude vykonaný pokus o výsluch navrhovateľky v mieste jej bydliska, pričom zároveň bude vykonaná ohliadka predmetu sporu. Prvostupňový súd teda nevykonal dôkazy, ktorých vykonanie nariadil a namiesto toho vec rozhodol v neprítomnosti navrhovateľky a jej právneho zástupcu.

Vo vzťahu k námietke navrhovateľky, že prvostupňový súd nedostatočne vykonal dôkazy (resp. nevykonal dôkazy, ktorých vykonanie predtým nariadil) dovolací súd považuje za potrebné poukázať na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, ktorý zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, avšak neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu

na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.), a nie účastníkov konania. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom a za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré účastníci mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (R 125/1999, R 6/2000). Táto námietka navrhovateľky teda vzhľadom na uvedené nie je dôvodná. Okrem toho, z obsahu zápisnice z pojednávania z 12. mája 2009 vyplýva, že súd pojednávanie odročil na 16. júna 2009 o 10.00 hod, v budove súdu v pojednávacej miestnosti č. dverí 104/1 posch. s tým, že prítomní právni zástupcovia účastníkov, teda aj právny zástupca navrhovateľky, vzali tento termín pojednávania na vedomie. Pokiaľ sa teda navrhovateľka a jej právny zástupca na pojednávanie nedostavili, pričom súd prvého stupňa pojednával v ich neprítomnosti, neporušil tým procesné práva navrhovateľky. Z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že tento upustil od vykonania ďalšieho navrhnutého dokazovania, čo aj odôvodnil vo svojom rozhodnutí.

Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť ani v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci, zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Z podaného dovolania ďalej vyplýva, že navrhovateľka v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom posúdení veci [zrejme nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.].

Nesprávnym právnym posúdením veci... súd neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich

z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil alebo nepoužil správny právny predpis, či ho správne alebo nesprávne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil správne alebo nesprávne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesné prípustné. O taký prípad však v tejto veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p., a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky v súlade s § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či napadnutým uznesením najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f) OSP, ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP, mohlo dôjsť v okolnostiach daného prípadu k namietanému porušeniu v petite sťažnosti označených práv.

Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dôvodmi dovolania v rozsahu potrebnom na rozhodnutie o prípustnosti dovolania v danej veci.

Z odôvodnenia namietaného uznesenia vyplýva, že najvyšší súd v prvom rade skúmal prípustnosť dovolania v predmetnej veci, pričom dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu, s tým, že nejde o prípad, keď je dovolanie prípustné podľa § 238 ods. 3 OSP. Najvyšší súd konštatoval, že nešlo ani o prípady podľa § 238 ods. 1 a 2 OSP, na základe čoho dospel k záveru, že dovolanie sťažovateľky proti

predmetnému rozsudku nie je prípustné. Ústavný súd považuje tento záver za logický, vyplývajúci z relevantných skutkových zistení, rozhodne nie arbitrárny, pričom najvyšší súd ho primerane odôvodnil.

Námietky sťažovateľky v sťažnosti sa predovšetkým týkajú postupu okresného súdu pri prerokúvaní jej návrhu, ktoré uplatnila tak v odvolaní, ako aj v dovolaní. Najvyšší súd ako dovolací súd sa týmito námietkami zaoberal a hodnotil, či nezakladajú dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. V rámci tohto hodnotenia prihliadol na obsah zápisnice o pojednávaní z 12. mája 2009, podľa ktorej toto pojednávanie bolo odročené na 16. jún 2009 s tým, že prítomní právni zástupcovia účastníkov boli informovaní o termíne ďalšieho pojednávania, čase a mieste, kde sa bude pojednávať. Uvedené skutočnosti právni zástupcovia vzali na vedomie. Na základe týchto zistení dospel najvyšší súd rovnako ako aj krajský súd k záveru, že ak sa sťažovateľka a jej právny zástupca na pojednávanie nedostavili a okresný súd pojednával v ich neprítomnosti, neporušil tým procesné práva sťažovateľky, a preto jeho postup nemožno hodnotiť ako odňatie možnosti účastníka konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. V odôvodnení svojho uznesenia najvyšší súd poukázal na to, že je v právomoci súdu rozhodnúť, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, pričom nevykonanie navrhnutého dôkazu v zásade nie je porušením procesných práv účastníka konania.

Záveru najvyššieho súdu sú podľa názoru ústavného súdu logické, rešpektujú zmysel a účel príslušných procesnoprávných ustanovení (najmä § 237 a § 238 OSP), nie sú arbitrárne, preto sú ústavne udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené

namietané uznesenie najvyššieho súdu odmietajúce dovolanie sťažovateľky z dôvodu jeho neprípustnosti, ako aj celé odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a v okolnostiach danej veci nič nenasvedčuje tomu, že by ním mohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už opakovane konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu, prípadne porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu, a preto túto časť sťažnosti sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru označeným rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu

Pokiaľ ide o namietané porušenie práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru označeným rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že nositeľom tohto práva podľa dohovoru je osoba obvinená z trestného činu, a preto sa aplikuje len v trestnom konaní. Sťažnosť sťažovateľky sa týka konania pred všeobecnými súdmi v občianskoprávnej veci, preto neprichádza do úvahy porušenie tohto ustanovenia dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením.

Z uvedených dôvodov je sťažnosť sťažovateľky v tejto časti zjavne neopodstatnená pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením práva sťažovateľky podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014